

[Jens Thomsen.]

Klausuler. Direktøren for Jordlovsudvalget har jo manet til Forsigtighed med Udstykningen under de nuværende Forhold; Niels Frederiksen har i den nuværende Situation advaret Ungdommen mod Oprettelsen af nye Husmandsbrug, og hans Udtalelser vidner om et sundt Syn paa Spørgsmaalet. Det er ikke paakrævet at animere unge Mennesker til Oprettelse af Husmandsbrug, naar der ikke er Mulighed for, at de vedkommende kan forsørge sig og sine ved Arbejdet.

Forslaget kan blive generende for Ejeren af en brandhærged Ejsendomme og for Dødsboer; om Tvangsauktionerne kan Jordlovsudvalget selv holde sig underrettet, og der er da god Tid til at forsøge en Handel ordnet før Tvangsauktionens Afholdelse. Naar en Ejsendomme nedbrænder, skal Ejeren næsten altid handle meget hurtigt med at faa Bygningerne genopbygget eller faa Ejsendommen solgt, og en saadan Mand kan ikke være tjent med at blive sinket i sine Dispositioner. Han har maaske en god Liebhaber til den nedbrændte Ejsendomme, men hvis Jordlovsudvalget efter denne Betænkningstid paa en Maaned afslaar Købet, har den første Liebhaber maaske ogsaa tabt Købelysten, og Ejeren er da forsinket denne Maaned med Genopbygningen af Huset. Jeg vil her udtale min Tilfredshed med, at samtlige Ordførere er gaaet ind for, at Tidsfristen forandres fra en Maaned til 14 Dage. Det vil efter min Mening være en væsentlig Forbedring af Forslaget. Der er vel et gammelt Ord, der siger, at en Ulykke sjælden kommer alene, men det forekommer mig dog, at Lovgivningen ikke bør forsøge at føje nye Ulykker til den først indtrufne.

Forslagets Formaal er vel at fremskaffe billigere Jord til Udstykning. Jorden er imidlertid forholdsvis langt billigere nu, end da Udstykningen paabegyndtes i Halvfemserne. Dengang kostede god Jord til Udstykning en 500—600 Kr. pr. Td. Land, og en dygtig Karl kunde dengang tjene ca. 200 Kr. om Aaret foruden Kost og Logi. Han skulde altsaa have 3 Aars Løn for at kunne købe en Td. Land, men nu kan samme Karl faa ca. 2 Tdr. Land for et Aars Arbejde. Det er derimod de store Priser paa Bygninger, Besætning og Redskaber, der danner Hindringen for en fortsat Udstykning, og derfor er der ingen Grund til ved Lovgivning at gennemføre de Klausuler, der her er Tale om over for Dødsboer og brandhærgede Ejsendomme.

Det er Arbejdslønningerne, der fordyrer Oprettelsen af nye Husmandsbrug.

Byggeomkostningerne følger Arbejdslønningerne. Raastofferne til en Bygning, der bestaar af Ler, Sand, Kalk og noget Tørvedynd til Brænding af Kalk og Mursten, koster jo ikke meget, saa længe disse Raastoffer ligger i Jorden. Det er først, naar Arbejdslønningerne kommer paa, at de faar en betydelig Værdi; det er derfor Arbejdsomkostningerne, der bestemmer ogsaa Byggematerialernes Pris, og saafremt Ministeren vil nedbringe Omkostningerne ved Oprettelsen af nye Husmandsbrug, maa han forstaa Grunden, den virkelige Grund til Fordyrelsen. Disse Lønninger forsøger Landbrugsministeren ikke at sætte ned, og jeg synes, dette er rigtigt, men en logisk Følge skulde da være den, at Ministeren ansatte saadanne Priser paa Husmandens Salgsvarer, at han kunde opnaa en tilsvarende Løn for sit Arbejde i Bedriften. Hvis Ministeren vil fremme en sund Udstykning, er der i Virkeligheden ingen anden Vej at gaa. Husmændenes Arbejdsfortjeneste bestemmes i høj Grad af Smørprisen, og naar Ministeren holder Hjemmemarkedspriserne under Produktionsprisen, kan Husmanden ikke opnaa en tilsvarende Løn for sit Arbejde, som der betales i andre Erhverv, og det betyder naturligvis særlige Vanskeligheder ved en fortsat Udstykning. Det er i Øjeblikket langt mere paakrævet at give de Husmænd, der er kommet ind i Arbejdet i den billigere Tid, en Løn for deres Arbejde, end at oprette nye Husmandsbrug, der kun vil betinge utilfredsstillende Arbejdsvilkaar.

§ 1 i det foreliggende Forslag er, som sagt, efter min Mening ikke paakrævet; den paalægger Ejeren af en brandhærged Ejsendomme eller et Dødsbo unødvendige Klausuler, og jeg maa derfor fraraade, at Loven gennemføres i den foreliggende Form. Kan man ændre Tidsfristen, som de foregaaende Ordførere har ønsket det, til 14 Dage, saa vil mit Syn paa dette Spørgsmaal ændre sig.

Schultz Petersen: Der er ikke i den Tid, vi nu lever i, nogen særlig Trang til at udvide Husmandsbruget, særlig hvis det bliver paa saadanne Betingelser, at de ikke giver en virkelig Mulighed for at præstere de Renteydelser, som bliver Husmændene paalagt.

I Lovforslagets § 1 er der to Punkter, som jeg ikke kan gaa med til, idet jeg ikke mener, der er nogen Grund til at indskrænke en Ejers frie Dispositionsret over hans Ejsendomme, naar den er nedbrændt, og til at han skal underrette Statens Jordlovsudvalg om